

kâğıttan uçak

Gökyüzü ile Yeryüzünün Birleştiği
Ülkeden Çocukluk Hatıraları

Kâzım Ateş

YTB

2019 Yılı YTB
Türkçe Ödülleri
Kitap Desteği
Kategorisi
Birincisi

KÂĞITTAN UÇAK
Gökyüzü ile Yeryüzünün Birleştiği Ülkeden
Çocukluk Hatıraları

Kâzım Ateş

1. BÖLÜM

KÂĞITTAN UÇAK

Mevsim sonbahardı. Ankara'da o gün hava ılıktı. Akşama az kalmıştı. Mahallenin çocuklarıyla birlikte küllükte oynuyorduk. Her gün olduğu gibi ezana kadar da oynamaya devam edecektik. Burası gecekondualarda oturan çocukların eğlence yeri idi, ama annelerimiz küllükte oynamamıza hep kızılıyordu. Zira önlemek için ne kadar uğraşsak da üzerimiz toz ve buraya atılan küller nedeniyle kirleniyordu. Yine de küllük bizim yerimizdi...

Biz oyunumuza devam ederken birden Tombiş Ali yanımızdan koşarak geçti. Sanki bir telaşı vardı. Arkasından, "Nereye gidiyorsun Tombiş?" diye seslendim.

Ali zorlukla bir soluk alıp, "Çöplüğe, çöplüğe!" dedikten sonra süratle koşmaya devam etti.

"Çöplüğe mi? Dur, ben de geliyorum!" diyerek peşine takıldım.

Saman Bağları'ndaki gecekonduaları bir bir geçtik. Akdere'nin çöplüğü biraz ötedeydi. Aslında oraya gitmemiz yasaktı. Ama bazen giderdik. Büyük insanlar da gider, orada bir şeyler toplardı. Çok pis, kirlili ve dağınık bir yerdi. Girişinde açık bir alan vardı.

Nihayet çöplüğe vardık. Mahallenin çocukları birikmiş, oynuyorlardı. Elleri daha önce hiç görmediğim bir şey vardı. Çok tuhaf ve ilginç bir şeydi bu... Çocuklar o şeyi havaya fırlatıp duruyorlar, bir müddet uçuyor sonra yere düşüyordu. Hayır düşmüyordu, kuş gibi yavaşça yere konuyordu. Onlar da tekrar alıp bir daha fırlatıyorlardı. Ellerindeki o şey neyse, adeta bir kuş gibi uçuyordu.

Çok heyecanlandım. Benim de ondan bir tane olsun istedim. Ben de herkes gibi o oyuncacı alıp havaya fırlatmak istiyordum.

Ali'ye, "Bu nedir?" diye sordum.

"Bilmiyor musun? O bir kâğıttan uçak." dedi.

Bir an düşünceye daldım. Uçak mı? Uçaklar kâğıttan mı oluyordu? Uçaklar bu kadar ufak mıydı?

Uçağı Ankara semalarında çok görüyorduk. Ama ilk kez köyümüzdeyken görmüştüm. Zaman zaman üzerimizden uçardı. Uçak kayboluncaya kadar bz de tuhaf sesler çıkarır, uçağı köyden işte böyle yolcu ederdik. Fakat onu yakından hiç görmemiştik.

Ali'ye, "Ben de uçak istiyorum." dedim.

Ali çöplüğü göstererek, "Git oradan bir kâğıt bul." dedi. Sonra çenesiyle işaret ederek, "Bak, o abiye götür. O, uçak yapmasını biliyor." dedi.

Büyük bir heyecanla hemen aramaya koyuldum. Bir kâğıt bulursam benim de uçağım olacaktı! Herkes gibi ben de uçak uçuracaktım!

Çöplerin arasında sağa sola bakındım. Ortalıkta düzgün bir kâğıt bulmakta zorlandım. Sonunda biraz buruşmuş da olsa bir parça buldum. Aldım, uçak yapmasını bilen o büyük oğlana götürdüm. "Bana uçak yapar mısın?" dedim.

Oğlan önce, "Sen de kimsin?" der gibi baktı. Sonra da, "Bundan uçak olmaz oğlum." dedi.

Birden yüreğime keskin bir acı düştü. "Ama ne olur, yap abi?" diye ısrar ettim.

Oğlan kâğıdı elimden aldı, bir iki dürüp katladı. Hemen oracıkta bana bir 'uçak' yaptı.

Uçağı denemek için havaya attı. Uçuşu hiç de fena değildi. Bir süre uçtu. Havada bir de kavis yaptı. Sonra yavaşça yere kondu. Gittim onu yerden aldım. Çok sevindim. Uçağımı çok sevmiş-

tim. Artık benim de uçağım vardı. Sevinçten uçak gibi havalarda uçuyordum. Bir değil bütün dünyalar benim olmuştu.

Çocukların arasına daldım. Artık ben de onlardan biriydim. Benim de bir uçağım vardı. Hem de iyi uçuyordu. Onlar gibi ben de atmaya başladım. Benimki de onlarınki gibi uçuyordu. O çok güzel bir oyuncaktı. Atıyorsun, kendiliğinden tek başına uçuyordu. Havada daireler çiziyor, sonra da süzülerek yere iniyordu. Alıyordun, bir daha atıyordun. İstedğin kadar atabiliyordun. Bitmek tükenmek bilmiyordu.

Gökyüzü uçaklarla doluydu. Hayatımın en mutlu gününü yaşıyordum. Bu uçak hayatımın en kıymetli oyuncuğu idi. Çünkü kâğıdını ben bulmuştum. Yapımında emeğim geçmişti.

Bazı uçaklar çok iyi uçuyor bazıları da pek iyi uçamıyordu. Hatta bazıları havalanmadan, doğrudan yere çakılıyordu. Benimki öyle değildi, çok iyi uçuyordu.

Bütün çocuklar doyusıya eğleniyordu. Güneşin batışına inat, oynamaya devam ediyorduk.

Bu uçak işini kim akıl etmişti? Uçak yapmasını acaba okula giden çocuklar mı biliyordu? Okulda mı öğretiyorlardı? Ben de okula gitsem onlar gibi uçak yapabilecek miydim?

Eve gidince uçağımı mutlaka İsmail'e gösterecektim. Ona da attıracaktım. Ama Cemile ufaktı. O uçaktan anlamazdı. Akşam yatarken uçağımı baş ucuma koyacaktım. Hatta yeni alındığında potinlerim gibi onu da yatağımın içine alacaktım. Sabah uyanır uyanmaz küllükte uçağımınla oynayacaktım. Uçağı olmayanlara da uçurtturacaktım.

Uçağımınla hem oynuyor hem hayaller kuruyordum. Lakin hava gittikçe kararmaya başladı. Birazdan ezan sesi duyulacaktı. Evlerimize gitmek zorunda kalacaktık. Eve gitmeyi hiç istemiyordum. Sabaha kadar uçağımı uçurmak istiyordum. Ama geç kalırsam annem kızar diye de korkuyordum.

Çocuklar yavaş yavaş dağılmaya başladı. Evet, eve dönme vakti gelmişti. Gitmeden önce uçağımı son bir kez daha fırlattım. Uçak gitti, onu yapan oğlanın önüne düştü. Yerden almak için koştum. Tam yere eğilirken birden dünyalar başıma yıkıldı. Oğlan ayağını kaldırdı, üzerine basarak uçağımı paramparça etti. Sonra bana baktı ama bir şey demedi. Alaycı bir yüz ifadesiyle, “Bir diyeceğin mi var, lan? Hem yaparım hem yıkarım!” der gibi döndü gitti.

Parçalanmış uçağımı elime aldım. Artık uçabilecek hali kalmamıştı. Orada donakaldım. Başımdan buz gibi su aktığını hissettim. Dudaklarımı çiğniyordum. Dışa vurmadım, gözyaşı dökmedim, ama içten içe, yutkunarak ağlıyordum. Uçağımı anneme gösteremeyecek, İsmail’e de attıramayacaktım.

O an dünyada sadece üç şey vardı... Bir ben, bir parçalanmış uçağım, bir de o zalim oğlan. Andolsun ki ömrüm boyunca zalimleri asla sevmeyecek, gücüne güvenerek zorbalık yapanlardan ömür boyu nefret edecektim!

Artık güneş batmıştı. Herkes evine dönüyordu. Ben ise parçalanmış uçağımı kalbime gömmüştüm. Uzaktan gelen ezan sesiyle eve doğru yol almaya başladım...

2. BÖLÜM

UÇAĞIN GERÇEĞİNE BİNİYORUZ...

O gün, annem bizi erkenden uyandırdı. Evde büyük bir telaş koptu. Bu telaşın benzeri bizde sadece bayramlarda yaşanırdı. Halbuki bugün bayram değildi. Annem bir yandan bizi, bir yandan da valizleri hazırlıyordu.

Bize en güzel elbiselerimizi giydirdi. Bu elbiseleri en son pasaport fotoğrafları çektiğimiz için giyinmiştik. İsmail’le benimki aynıydı. Sadece rengi değişmişti. Cemile en ufağımızdı. O da güzel elbiselerini giymişti.

Valizleri hazırlarken babam da anneme yardımcı oluyordu. Telaşın sebebini bize, “Bugün Avustralya’ya gidiyoruz.” diyerek açıklamaya çalıştı.

Avustralya mı? Orası çok uzaklarda bir yer değil miydi?

Uzun zamandır evimizde Avustralya ve Almanya’dan söz ediliyordu. Mahallemize zaman zaman

Almanya’dan gelenler oluyordu. Çok güzel arabalar sürüyorlardı. Biz de mi o arabalara binecektik? Biz de mi o arabalarla gidecek-

1969 yılında pasaport için çektiğim fotoğraf

tik? Almanya çok uzakta bir yermiş. Çorum'dan dahi uzaktaymış. Avustralya ise Almanya'dan da uzakta olan bir yermiş.

Okullar yeni açılmıştı. Bütün arkadaşlarım okula başlamıştı. Ben başlamamıştım. Annem "Sen okula Avustralya'da gideceksin." demişti. Demek ki Avustralya'ya gideceğimiz zaman yaklaşmıştı.

Tombiş Ali'ye daha önce Avustralya'dan bahsetmiştim. "Bizim kâğıdımız çıktı, Avustralya'ya gidiyoruz." demiştim. Ali de, "Avustralya çok uzakta bir yer oğlum. Oraya gidemezsiniz." demişti.

Ben de, "Vallaha billaha gidiyoruz. Babam dedi." karşılığını vermiştim.

Sonra Ali, Avustralya hakkında bildiklerini anlatmıştı: "Sen Avustralya'nın nerede olduğunu biliyor musun oğlum? Orası dünyanın sonunda. Orası gökle yerin birleştiği yer!"

"Gökle yerin birleştiği yer mi? Yani bir noktaya varınca göğelimizle dokunabilecek miyiz?" diye düşünmüştüm. Bu benim hayatta en çok yapmak istediğim şeyler arasındaydı. Gökyüzüne dokunabilmek... Yumuşak mı, serin mi hep merak etmiştim.

Almanya ve Avustralya yabancıların yaşadığı yerlermiş. Oradakiler başka dil konuşuyormuş. Anlamak zormuş. Konuşmak zormuş. O ülkelerde herkes gençmiş. Yaşlı insan hiç yokmuş.

Fakat Avustralya dünyanın sonuymuş. Oradan ötesi yokmuş. Demek ki bu yüzden oraya, gökyüzüyle yeryüzünün birleştiği yer diyorlardı.

Göçmek bizim için yeni bir şey değildi. Daha önce de göçmüştük. Karacaören Köyü'nden Çorum'a, oradan da Ankara'ya. Şimdi de Avustralya'ya göç edecektik.

Veda vakti...

Evin önüne iki taksi geldi. Birine biz, diğerine Hüseyin ve Mehmet emmim bindi. Onlar Çorum'dan bizi yolcu etmeye gelmişti. Taksi hareket ettikten az sonra evimiz geride kaldı. Babam o evi satmak için çok uğraşmış, sonunda satıldığını söylemişti.

Taksi bizi bir yerlere götürdü. Buralar daha önce hiç görmediğim yerlerdi. Yolları temiz ve asfaltlı idi. Ankara'da Akdere, Gülveren, Saman Bağları ve bir keresinde de fotoğraf çekinmek için Kızılay diye bir yere gitmişim. Bu gittiğimiz yerler, Çorum kadar olmasa da epeyce uzakta olan yerlerdi. Kızılay çok temiz, binaları büyük ve güzeldi. Oralandaki insanların elbiseleri hep yeniydi.

Nihayet büyük bir alana benzeyen bir yere geldik. Birden gözüme bir şey ilişti. Aman Allah'ım o da neydi! Daha önce hiç görmediğim, kocaman bir şeydi. Olsa olsa bu bir uçak olmalıydı.

Babama göstererek, "O nedir?" diye sordum. Babam, "O uçak oğlum. İşte ona bineceğiz ve Avustralya'ya gideceğiz." dedi.

Heyecanım birden bin kat arttı. Kalbim çarpmaya başladı. Ah bir de Tombiş Ali şu anda burada olsaydı... Uçağı ona anlatabilseydim. Şu uçağı ona gösterebilseydim. Kim bilir ne kadar sevinirdi! Ne kadar da şaşırırdı!

O uçağı binip çok uzaklara gidecektik. Demek ki Tombiş'le Akdere'deki açık sinemaya artık gidemeyecektik. Orada biriktirmek için gazoz kapakları toplayamayacaktık. Acaba Tombiş Ali'yle bir daha buluşabilecek miydik?

Ankara'ya göçerken köyümüzden Çorum'a at ve eşekle gitmiştik. Ben eşeğin üzerinde, İsmail ve Cemile de heybe içindeydi. Eşyalarımız da atın üzerindeydi. Annem ve babam üç saatlik yol boyunca yanımızda yürümüştü.

Çorum'dan Ankara'ya otobüsle gittik. Ancak beş kişi olduğumuz halde sadece iki kişilik bilet aldık. İsmail ve Cemile annemin ve babamın kucağında gittiler. Beni aralarda, bazen de başkalarının yanında oturtarak idare ettiler. Eşyamızı da otobüsün üstüne yerleştirerek götürdüler.

Havaalanında amcalarımla vedalaştık. Herkes çok üzgündü. Çok uzak bir yere gideceğimizi artık iyice anlamaya başlamıştım.

Oradaki adamlar bizi büyük bir salona aldılar. Çorum'a giderken otobüse bindiğimiz terminalden daha büyük olan bir yerdi. Bir

adam, “Burada bekleyeceksiniz.” dedi. İÇerisi çok kalabalıktı. Çok sayıda çocuk vardı. Çocukların bazıları yorgundu, bazıları da annelerinin kucağında uyukluyordu. Ama bütün çocuklar bizim gibi bayramlık elbiselerini giymişti. Sadece çocuklar değil, anne ve babalar da bayramlıklarını giymişti. Babaların hepsi takım elbiseli ve kravatlı idi.

Uzun bir zaman bekledik. Sonra isimleri okumaya başladılar. İsmi okunanlar salonun kapısında bir sıra oluşturdu. Herkes isminin okunmasını bekliyordu. Bazıları sanki adı okunmayacakmış gibi heyecanlanıyordu.

Anne ve babalar ufak çocukların ellerinden tutuyordu. Sıraya geçmek değişik bir heyecan ve mutluluk veriyordu. Herkes aynı uçağa binecekti. Ben de çok heyecanlıydım. Kâğıttan olana güçlkle dokunabilmişim, şimdi ise hakikisine binecektim!

Kapıdaki adamlar kapıyı açtı. Yavaş yavaş ilerlemeye başladık. Uçağa doğru yürüyorduk. Gittikçe ona yaklaşıyorduk. Uzaktan bakınca uçak, bir otobüsten biraz büyükçe görünüyordu. Ama merdivenlerden çıkıp içine girince, görüldüğünden daha büyük olduğunu anladım. İÇi aydınlıktı, ortadan ikiye bölünmüş üç sıralı koltuklar vardı. Biz üç kardeş bir sıraya oturduk. Annem babam da yanımızdaki sıraya oturdu.

Hostes dedikleri görevliler kemerlerimizi takmada yardımcı oldular. Yolculuk boyunca kemerlerin takılı kalması gerektiğini söylediler. Hosteslerin bazıları erkek bazıları da kadındı. Güzel elbiseli, güler yüzlü insanlardı. Bizi görmekten sanki çok memnun ve mutluydular. Bütün çocuklara ayrı ayrı paket verdiler. İÇinde renkli kalemler ve defterler vardı. “Bunlar sizde kalabilir.” dediler. Daha önce kurşun kalemim olmuştu. İlk defa renkli kalemlerim oluyordu.

Görevlilere bir şeyler söyleyenler oluyordu ama anlamıyorlardı. Sadece onlar değil, biz de onların konuştuklarından bir şey anla-

miyorduk. Arkadaki koltukta oturan amca açıklama yaptı. “Onlar İngiliz. Türkçe bilmiyorlar.” dedi.

Herkeste şaşkınlıkla karışık bir heyecan ve sevinç vardı. Herkes uçağa ilk defa biniyordu. Hep birlikte Avustralya’ya uçacak, gökyüzü ile yeryüzünün birleştiği yere gidecektik.

- 2 -

**HÜVIYET VE EŞKALI
SIGNALEMENT
PERSONAL PARTICULARS**

Profesiyonu
Profession
Doğum yeri ve tarihi
Lieu et date de naissance
İkametgâhı
Domicile
Vizü
Vizage
Famîlî ismi
Nom
Göz rengi
Couleur des yeux
Cilt rengi
Couleur de la peau
Sağ saç rengi
Couleur des cheveux
Sağ saç rengi
Couleur de la chevelure
Hususi işaretleri
Signes particuliers
Special marks

EŞİ - FEMME - WIFE

**EV-LADIN
MENAĞEZE**

1945

BAĞIŞA

**BÜYÜK
BEK
SİYAH
NOIR
SİYAH
NOIR**

COCUKLARI - ENFANT - CHILDREN

Adı Nom Name	Yaşı Age Age	Cinsiyeti Sex Sex
İSMAIL	11	U
CEMİLE	10	K

**HÂMLİNİN İMZASI
SIGNATURE DU TITULAIRE
SIGNATURE OF HOLDER**

**EŞİNİN İMZASI
SIGNATURE DE SA FEMME
SIGNATURE OF HIS WIFE**

**İFTAL EDİLDİ
CANCELLED ANNULÉ**

See page 15

**Özari
Müdürü**

**Pasaportu veren makam sahibinin imzası
Signature of the agent delivering the passport
Signature of issuing official**

Annemin Avustralya’ya gelirken kullandığı pasaportu. Üzerinde çarpı olan benim. Sağımdaki İsmail, solumdaki Cemile

3. BÖLÜM

BİTMİYEN YOLCULUK

Uçağa ilk kez binmenin vermiş olduğu heyecanın yerini sakinlik aldı. Herkesin kemeri takılı idi. Artık uçuşa geçme zamanı gelmişti. Evet, Avustralya'ya gidecektik. Hem de uçakla. Gökyüzüne çıkacaktık. Gökte kuşların bile ulaşamadığı yerlere ulaşacaktık. Uçak önce yavaşça hareket etti. Cemile birden, "Uçmaya başladık!" dedi. İsmail, "Daha başlamadı. Bak hâlâ yerdeyiz." diye cevap verdi. Cemile babama döndü ve, "Uçmaya başladık değil mi baba?" dedi. Babam her zamanki gibi, "Tabii kızım, tabii..." dedi. Bunun üzerine İsmail bir kat daha sinirlenerek, "İşte bak, uçmuyoruz!" dedi.

Uçak bir süre ilerledikten sonra bir müddet durdu. Hostesler de koltuklara oturdu. Ayakta kimse kalmadı. Bir sessizlik hakimdi. Derken aniden çok yüksek ve gürültülü bir ses koptu. Yüksek ama hoş bir sestti. Ardından uçak hızlanmaya başladı. Kimseden ses çıkmıyordu. Bazı insanlar dua okuyordu. Uçak birden havalanmaya başladı. Bu müthiş bir olaydı. Annem, "Dışarı bakmayın." dedi. Ama ben bakıyordum. Dışarıdakiler küçülmeye başladı. Bir dakikada her şey karınca gibi oldu. Arkadaki amca, "Bulutların arasından geçiyoruz." dedi. Bulutlar bayram yerindeki pamuk şekeri gibiydi. Sadece tek renkti. Bembeyazdı.

Evet, bulutlara çıkmıştık. Olacak iş değildi! Köydeki çocukları buna nasıl inandıracaktım? Hele Akdere'dekiler! Anlattıklarına asla inanmazlardı!

Aşağı baktım ama bir şey göremedim. Hiçbir şey açık seçik görünmüyordu. Babam, “Çok yükseklerdeyiz.” dedi. Bizi yolcu etmeye gelen Mehmet ve Hüseyin emmimleri düşündüm. Acaba havaalanında hâlâ bekliyorlar mıydı?

Yolculardaki o ilk şaşkınlık kaybolmaya başladı. Bazılarının yüzünde mutluluk, bazılarında ise üzüntü vardı. Herkes Avustralya yolcusu idi. Aralarında okula giden ve gitmeyen çocuklar da vardı. Arkadaki koltukta çok konuşan ver her şeyi bilen amca, “İlk Türk kafilesi Avustralya’ya tam bir yıl önce, 1968 yılında gitti. Biz yirminci kafiyeiz.” dedi.

Hostesler yemek dağıtmaya başladılar. Bizim Cemile kemerini çıkararak, “Babama gitmek istiyorum.” dedi. Tam o sırada yemek

Avustralya’ya gelen ilk Türk kafileri Kıbrıslı Türkler karşıladı, 1968

dağıtımı yapan erkek bir hostesle çarpıştı. Hostes elindeki yemek tepşilerini bir kenara attı ve Cemile'ye sarıldı. Tepşiler sağa sola düştü. Hostes Cemile'ye kızacak sandım. Ama kızmadı. Aldı, onu tekrar yerine oturttu ve kemerini bağladı.

Yemekler anneminkilere, hele köydekilere hiç benzemiyordu. Ama biz üç kardeş yine de hepsinden yedik. Yemekler farklıydı ama hoşumuza gitmişti. Avustralya'nın yemekleri hep böyle miydi? Böyle ise hiç de fena değildi. İçinde alışmadığımız yiyecekler da vardı. İçecekler de değişikti.

Yemek saati bitmişti ama biz hâlâ uçuyorduk. Aradan saatler geçmişti. Artık dışarıya kararmaya başlamıştı. Otobüse binseydik şimdiye kadar Çorum'a varmış olurduk.

Pakistan'da ikmal

Tam da uçmaktan sıkılmaya başladığımızda bir anons yapıldı. Her şeyi bilen amca, "İkmal için uçuşa ara verilecek." dedi. 'İkmal' kelimesini ilk defa duymuştum, ne olduğunu bilmiyordum. Tombiş Ali olsaydı o muhakkak bilirdi. Zira, o da her şeyi bilen amca gibiydi.

Yere indiğimizde, "Herkes uçaktan inecek." diye anons yapıldı. Uçağın dışına çıktığımızda hava çok mu çok sıcaktı. Gece olmasına rağmen ortalık adeta alev alev yanıyordu. Akdere'deki fırının kapağı açıldığında dışarı fişkıran sıcaklık gibiydi.

Herkesi otobüslere bindirdiler ve yine bir salona götürdüler. Orada bir müddet bekledik. Ufak çocuklar anne ve babalarının kucağında uyuyordu. Abi ve abla yaşındakiler de yorgunluktan onlara yaslanıyordu. Bazıları ise yere serpilmişti. Artık herkes uçmaktan dolayı bitkindi. O çok konuşan amca yerde yatanlara baktı ve, "Ooohooo, daha yolun yarısına bile gelmeden bunların pestili çıktı." dedi.

Bulduğumuz yer neresidir diye merak ettim ama çok konuşan amca zaten cevap veriyordu. “Burası Avustralya değil, Pakistan.” dedi. “Pakistanlılar da Müslüman.”

Salonda birçok adam vardı. Demek ki bunlar Pakistanlıymış. Hepsi esmer tenli ve siyah saçlıydı. Bizim mahalleden Hasan’a benziyorlardı. Pakistanlıların konuşmaları anlaşılmıyordu. Belki onlar da İngilizce konuşuyordu. Türklerin dışında herkes İngilizce mi konuşuyordu?

Uçaktakiler artık bir aile gibi olmuştu. Herkes birbirine memleketini soruyordu. “Sen nerelisin?” sorusuna en çok; Çorum, Yozgat, Amasya, Ankara, Kırıkkale ve Kırşehir cevapları veriliyordu. “Nerelisin?”den sonra en çok “Askerliği nerede yaptın?” sorusu soruluyordu.

Bir adam çıktı, tekrar uçağa döneceğimizi söyledi. Uçağa binme heyecanının yerini artık bir sıkıntı almıştı. Gerçi o kalabalık yerden uçağa dönmek rahatlık verdi.

Uçak tekrar havalandı. Artık ne de olsa bir alışkanlık vardı. Zira ilki kadar heyecan yaşanmadı.

Hostesler camdaki perdeleri tek tek indirdiler. Az sonra ışıklar söndürüldü. Yolculardan uyuyanlar oldu. Ben perdeyi biraz açarak dışarıyı seyrettim. Sadece uçağın kanadı ve ucunda durmadan yanıp sönen kırmızı bir ışık görünüyordu. Başka bir şey görünmüyordu. Hep o ışığı düşündüm. Acaba ona benden başkası da bakıyor muydu? Yerdeki çocuklar ışığı görebiliyorlar mıydı? Işığı görünce ağızlarıyla sesler çıkarıyorlar mıydı? Belki görmüyorlardı çünkü hava karanlıktı. Çocuklar belki de yatakta uykudaydı.

Derken birden bana da uyku bastı. Artık gözlerimi açık tutmakta zorlanıyordum.

Uyandığımda uçak hâlâ uçuyordu. Karanlıktı. Yolcularda tamamen bir sessizlik hakimdi. Artık herkes uyuyordu. Herhalde benim dışımda uyanık olan başka kimse yoktu. Dışarıya bakmaya devam ettim. Akşamları göğe bakınca bir ay, bir de yıldızlar var-

dı. Demekki biz onların arasında bir yerde uçuyorduk. Hem de ayaklarımız yerden kesik bir şekilde. Nereye doğru gittiğimiz belli değildi. Daha ne kadar gideceğimizi de bilen yoktu.

Tekrar uyandığında güneş çıkmıştı. Yere bakmak istedim. Ama hiçbir şey göremedim. Sadece masmavi, halı gibi bir şey görünüyordu. Babama, “Burası nedir, neredeyiz?” diye sordum. Babam, “Okyanusun üzerinde uçuyoruz.” dedi.

Okyanus, büyük deniz demekmiş. Denizi ilk defa görüyordum. Hem de havadan. Bu ne kadar suydum aman Allah’ım! Ucu bucağı görünmüyordu.

Uçak bizi ne zaman Avustralya’ya ulaştıracaktı? Daha ne kadar uçacaktık? Orası ne kadar uzak bir yerdi? Ben bunları düşünürken, bir yandan da gecenin karanlığında meçhule doğru yol alıyorduk. Çorum’a giden otobüs şimdiye kadar geri dönmüştü.

4. BÖLÜM

AVUSTRALYA'YA GELDİK...

Türkiye'den ayrılalı sanki günler olmuştu ama hâlâ uçuyorduk. Avustralya'yı beklerken, bu kez de Singapur'a ineceğimizin haberi geldi. Singapur'da ise indirmeyip uçakta beklettiler. Yine, "Uçak ikmal yapıyor." dediler.

Uçak tekrar havalanınca kaptan, "Bir sonraki inişimiz Avustralya'ya olacak." dedi. Birkaç saat uçtuktan sonra nihayet mutlu haber geldi. Kaptan, "Avustralya toprakları üzerinde uçuyoruz. İnişimiz Sydney'e olacak." dedi. Ama saatlerce uçtuk, Sydney'e bir türlü inmedik. Bu Avustralya ne kadar büyük bir yerdi?

Neyse ki bu arada yine bir yemek servisi yapıldı. Çocuklara yeniden kalem ve defterler verildi. Ben önceki verilenleri tutmuştum. Yenileriyle kalem ve defterlerim çoğalmış oldu.

Bir süre sonra, "İnişe geçtik, yarım saat içinde Sydney'e iniş olacağız." diye anons yapıldı.

Anonsun ardından uçak yavaş yavaş alçalmaya başladı. Alçaldıkça yeryüzü daha açık seçik görünüyordu. Bir noktaya kadar indik ki evler ve arabalar seçilebilir hale geldi. Aman Allah'ım! Yollarda ne kadar da araba vardı! Daha önce bu kadar arabayı bir arada görmemiştim. Arabalar karınca gibi vızır vızır dolaşıyordu.

Yirminci katile aslında Sydney'e yerleşecekti. Ama Avustralya'daki akrabamız Mehmet Ateş Melbourne'da yaşıyordu. Mehmet Ateş babamla emmioğlu idi. O, bizden altı ay önce ailesiyle gelip Melbourne'a yerleşmişti. Biz de yanına gidecektik. Kendisi bir defasında babama yazdığı mektubunda, "Emmioğlu Almanya'ya

gitmeyin, Avustralya'ya gelin. Burada iş çok. General Motor'da çalışıyorum. Seni yanıma aldırırım.” demişti.

Sydney Havaalanı'nda babam bazı adamlarla konuştu. “Biz Melbourne'a gitmek istiyoruz. Akrabalarımız orada.” dedi. İngilizce bilen ve tercüman dedikleri bir adam yardımcı oldu. Bunun üzerine bizi başka bir uçağa bindirdiler. “Bu uçak sizi Melbourne'a götürecektir.” dediler. Bu uçak daha ufaktı, içi de neredeyse boştu. Bizim gibi sadece birkaç aile vardı. Onlar da aynı uçakla Türkiye'den gelmişti. Melbourne'a gideceklerdi.

Yolculuk bu kez uzun sürmedi. Önceki uçuşlara göre neredeyse binmemizle inmemiz bir oldu.

Melbourne'a indiğimizde, Pakistan'daki gibi yine gece olmuştu. Üç kardeş yorgun ve bitkindik. Havaalanında bizi bir taksiye bindirdiler. Bir adam, “Taksi sizi istediğiniz yere götürecektir.” dedi. Taksiye biner binmez İsmail ve Cemile uyumaya başladı.

Pasaportumuzda Avustralya'ya ilk giriş mührü: 4 Kasım 1969

Taksi şoförü yabancıydı. Herhalde bir Avustralyalıydı. Zira İngilizce konuşuyordu. Babam bir şeyler söyledi. Elinde bir kâğıt vardı. Adam kâğıda baktı. Bizi bir yerlere, uzak bir yere götürdü. Karanlıkta uzun bir yolculuk yaptık. Nerede olduğumuzu, nereye gittiğimizi bilmiyorduk. Caddelerde birçok lamba vardı. Her yer aydınlıktı.

Babam şoföre talimat veriyordu. Üç şeyi tekrarlayıp duruyordu. “Mehmet Ateş, General Motor ve Abbotsford.” diyordu. ‘Mehmet Ateş’ emmioglu idi. General Motor çalıştığı yerdı. Abbotsford da oturduğu adrestı. Fakat ne babam anlatabiliyordu ne de şoför bir şey anlayabiliyordu. Laf anlatamayınca babam biraz gerilmeye başladı. Üzerine basa basa, “Mehmet Ateş, General Motor ve Abbotsford”u bir daha tekrarladı.

Bu kez lafa annem karıştı. Annem, babama, “Çavuş” diye hitap ederdi. “Çavuş, adama de ki, bizi General Motor’a götürsün. Mehmet Ateş’i bulsun. Sonra da Abbotsford’daki evine götürsün.” dedi. Bunun üzerine babam hepten sinirlendi. Anneme dönerek, “Be kadın! Sanki o kadar demesini biliyor muyum ki bana, ‘Şöyle de, böyle de...’ deyip duruyorsun! La havle ve la kuvvete...” dedi.

Derken büyükçe olan binaların olduğu bir yere geldik. Orada kocaman bacalar vardı. Burası bir fabrikaymış. Kapladığı yer bizim Saman Bağları kadar vardı. Belki daha da büyüktü. Babam heyecanlanarak, “İşte General Motor, bizim Mehmet burada çalışıyor.” dedi.

Şoför arabayı bir kenara çekti. Sonra içeri girdi. Daha sonra babamı yanına çağırıldı. Biz arabada bekledik. Gözlerimiz adamda ve babamdaydı. Derken başka bir adam çıkageldi ve birden babamla sarmaş dolaş oldu. Adam çok sevinçliydi. Sevincinden arabamızın etrafında adeta halay çekiyordu. Meğer adam Mehmet Ateş amcammış. Üzerinde iş elbisesi vardı. Hepimizi kucakladı. Sürekli gülümsüyordu. Biz onu bulduğumuz için çok sevinçliydik. Ama belli ki o bizi gördüğüne daha çok memnun olmuştu.

Mehmet amca taksiciye bir şeyler söyledi. O da taksici gibi konuşuyordu. Hepimize bir güven, bir ferahlık geldi. Artık içimizde yabancılarla İngilizce konuşabilen biri vardı.

Mehmet amca, “Taksi sizi evimize götürecektir. Sabah görüşürüz.” dedi ve tekrar işine döndü.

Ankara’dan yola çıktığımızdan beri en rahat nefesimizi almıştık. Uzun bir aradan sonra ilk defa ‘evimize’ gidiyorduk.

Eve geldik...

Taksici bizi Abbotsford’da bulunan bir eve getirdi. Evden bir adam çıktı. Adam çat pat Türkçe konuşuyordu. Adamın adı George idi. George biraz şişman ama güler yüzlü idi. Bir de eşi vardı. Sarı saçlıydı. Evde ayrıca Mehmet Amca’nın eşi Şehrinaz yenge ve oğlu Atilla da vardı. Atilla bir yaşlarındaydı. Türkiye’de doğduktan kısa bir zaman sonra Avustralya’ya gelmişti.

O gece ailecek bir odada kaldık. Zaten Türkiye’deyken çok kez bir odada kalmıştık.

Uyandığımızda yemek hazırды. Masada her şey vardı ama bazı şeyler değişti. Köyde iken herkes bir tabaktan yerdi. Üstelik kaşıklar da tahtadandı. Ankara’ya taşınınca herkesin tabağı ayrılmıştı. Kaşıklar da demirdendi. Burada da herkesin tabağı ayrıydı. Kaşıklar da Ankara’daki gibi demirdendi.

Masada renkli renkli içecekler vardı. Her birinin tadı farklıydı. Ankara’da bayramlarda ve sinemalarda gazoz içmiştim. Ama bu kadar bol değildi. Burada kola, fanta ve bir de ‘orinç’ vardı. ‘Orinç’ portakala deniyormuş.

Evde ilk defa gördüğüm eşyalar vardı. Buzdolabı ve televizyon Ankara’da adını duyduğumuz fakat hiç görmediğimiz şeylerdi. Hepsinden bu evde vardı. Mehmet amca, “Bunlardan sizin de olacak yeğenim.” dedi.